

Przedmowa

Bydgoska Jedynka to szkoła wielu pokoleń. Jest ona najstarszą placówką na edukacyjnej mapie naszego miasta, umiejętnie łączącą bogatą tradycję z nowoczesnością. W swojej misji stara się kultywować najszlachetniejsze wartości: pasję do nauki, tolerancję, wzajemny szacunek. To miejsce, w którym stwarzane są nie tylko warunki dla rozwoju różnorodnych talentów, ale również miejsce pielęgnowania podstawowych i ponadczasowych wartości, płynących z naszego dziedzictwa kulturowego.

Historia I Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida rozpoczyna się w odległej przeszłości, licząc już ponad 400 lat. Sięga ona bowiem 1619 r., gdy założone zostało kolegium jezuickie w Bydgoszczy. Z biegiem czasu placówka ulegała licznym przekształceniom, zawsze jednak zajmując istotne miejsce w strukturze miejscowego szkolnictwa. Bez względu więc na przynależność państwową naszego miasta, ani też na to, w jakich czasach i pod jaką nazwą funkcjonowała szkoła, zawsze prezentowała wysoki poziom nauczania¹. Jej mury

¹ W uproszczeniu było to kolejno: okres Rzeczypospolitej Obojga Narodów: od 1619 r. – kolegium jezuickie; Królestwo Prus: od 1781 r. – Królewskie Gimnazjum Klasyczne; Księstwo Warszawskie: od 1809 r. – Szkoła Główna Departamentowa; Królestwo Prus / Cesarstwo Niemieckie: od 1817 r. – Królewskie Gimnazjum im. Fryderyka Wilhelma, zaś od 1917 r. – Królewskie

Ryc. 1. Królewskie Gimnazjum im. Fryderyka Wilhelma, widok z 1878 r., po oddaniu budynku do użytku [źródło: *Königliches Gymnasium in Bromberg. Zu den am 26. und 27. September 1878 stattfindenden Schul-Prüfungen und Feierlichkeiten, Bromberg 1878, s. 32*].

opuszczało wielu wybitnych absolwentów, odznaczających się nie tylko nabytą wiedzą i umiejętnościami, ale także określonym zbiorem zasad i postaw (m.in. Jerzy Hoffman, Jan Klein, Marian Rejewski, Emil Warmiński). Nie może więc dziwić, że dzieje szkoły wielokrotnie pojawiały

się na łamach opracowań naukowych, zaś o jej uczniach, absolwentach i nauczycielach możemy przeczytać, sięgając do licznych artykułów i monografii historycznych. Niejednokrotnie ukazywały się też opracowania syntezujące różne okresy istnienia Liceum, których zwieńczeniem jest pozycja, wydana w 2007 r. staraniem Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego oraz Stowarzyszenia Przyjaciół I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida². Biorąc to wszystko pod uwagę należy powiedzieć, że Jedynka pozostaje miejscem szczególnym.

Gimnazjum im. Fryderyka II Wielkiego; II Rzeczpospolita: od 1920 r. – Państwowe Gimnazjum Klasyczne, od 1935 r. – Państwowe Gimnazjum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, od 1938 r. – Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego; Polska Ludowa: od 1945 r. – I Państwowe Liceum i Gimnazjum; od 1949 r. – Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Podstawowego i Licealnego im. Ludwika Waryńskiego, od 1964 r. – I Liceum Ogólnokształcące im. Ludwika Waryńskiego; III Rzeczpospolita: od 1992 r. – I Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida.

² Warto wskazać w tym miejscu kilka przykładów: E. Alabrudzińska, *Kolegium jezuickie w Bydgoszczy w XVII-XVIII w.*, „Kronika Bydgoska” 11 (1989), s. 179-193; C. F. S. Breda, *Geschichte des Königlichen Gymnasiums zu Bromberg während eines fünfzigjährigen Bestehens*, [w:] *Programm des Königl. Gymnasiums zu Bromberg womit zur Feier des 50jährigen Jubiläums der Anstalt, Bromberg 1867*, s. 1-52; *Festschrift zum 110. Stiftungsfest des Königlichen Friedrich-Gymnasiums zu Bromberg 1817-1927*, Hrsg. W. Brunck, H. Sudheimer, Charlottenburg 1927; P. Rybarczyk, *Z dziejów gimnazjum przy Weltzienplatz/placu Wolności. Od Königliches Friedrich Gymnasium zu Bromberg do Państwowego Gimnazjum Klasycznego w Bydgoszczy 1817-1939*, „Kronika Bydgoska” 27 (2005), s. 97-150; *Z dziejów I Liceum Ogólnokształcącego. IV wieki kształcenia w Bydgoszczy*, red. M. Pawlak,

Tutaj też podejmowanych jest wiele przedsięwzięć, w których uczestniczy społeczność Liceum. Są to inicjatywy zarówno wewnętrzne, jak również międzyszkolne, organizowane na szczeblu krajowym, a nawet

Ryc. 2. Budynek szkoły na początku XX wieku [źródło: pocztówka, zbiory prywatne]

przedsięwzięcia o zasięgu międzynarodowym. Uczniowie naszej szkoły zyskują wiele okazji, aby poszerzać swoje horyzonty, zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności i kształtować osobowość. Osiągają wiele sukcesów, nie tylko tych związanych z samą edukacją, formalnych, olimpijskich, ale również osobistych, czerpiąc satysfakcję z podejmowanych działań i własnego rozwoju.

Jedną z inicjatyw, służących realizacji powyższych celów, jest oddawana do rąk Czytelnika publikacja. „Rocznik I Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida w Bydgoszczy” inauguruje nowe, cykliczne przedsięwzięcie, niezmiernie rzadko praktykowane przez szkoły. Jak wiemy, czasopisma tego typu pozostają zwykle domeną uczelni wyższych. Szkoły ponadpodstawowe zazwyczaj koncentrują się na redagowaniu własnych gazetek, a ich tematyka dotyczy głównie życia społeczności uczniowskiej, inicjatywach jej samorządu, itp. Nasze liceum również takową regularnie publikuje („Ellyta”).

„Rocznik” stanowić będzie wydawnictwo o zupełnie innym charakterze. Przeznaczone zarówno dla uczniów, nauczycieli, absolwentów, osób związanych ze szkołą obecnie i w przeszłości, jak również dla tych, którzy dopiero staną się jej częścią, zaś w końcu wszystkich zainteresowanych publikacją swoich badań,

Bydgoszcz 2007; z historią szkoły można też zapoznać się na jej stronie internetowej: <https://1lo.bydgoszcz.pl/historia-szkoly-m1,110.html> [dostęp: 18.03.2023 r.]

rozważań naukowych, popularyzatorów nauki, stanowić będzie swoiste forum wymiany myśli, badań naukowych, wspomnień i opinii.

Jako dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego, pragnę zatem wyrazić nadzieję, że niniejsza inicjatywa będzie trwałym wkładem w życie intelektualne naszej szkoły, jak również na stałe wpisze się w edukacyjną przestrzeń i naukowy pejzaż bynajmniej nie tylko miasta Bydgoszczy.

*Mariola Mańkowska,
Dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Cypriana Kamila Norwida
z Oddziałami Dwujęzycznymi w Bydgoszczy,
Bydgoszcz, marzec 2023 r.*